

Evaluation of the incidence of organ defects in outpatient examinations referred to Boyer-Ahmad forensic medicine and Legal solution to reduce referrals

ARTICLE INFO

Article Type
Original Research

Authors

Kamrooz Amini¹ MD
Jafar farasat² PhD
FatemeH yarinasab^{3*} MSc

How to cite this article

Amini K, Farasat J, yarinasab F.
Evaluation of the incidence of organ defects in outpatient examinations referred to Boyer-Ahmad forensic medicine and Legal solution to reduce referrals. Sci J Forensic Med. 2021; 27 (1) :46-50

¹ Legal Medicine Research Center, Legal Medicine Organization, Yasuj, Iran.

² Criminal Law and Criminology, Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan), Isfahan, Iran.

³ Legal Medicine Research Center, Legal Medicine Organization, Yasuj, Iran.

*Correspondence

Address: Legal Medicine Center, Yasuj, Qarani Boulevard, Imam Reza Street.
Postal Code: 7591387500
Phone: +98 (74) 33347870
Fax: +98 (74) 33347577
yarinasab.f@gmail.com

Article History

Received: March 13, 2021
Accepted: May 6, 2021
EPublished: June 6, 2021

ABSTRACT

Introduction Assessing disability and permanent disability is one of the concerns of all industrial and developing societies

Materials and methods This cross-sectional descriptive study examined the files of all injured people who had referred to forensic medicine to investigate the extent of injuries caused by accidents in the first six months of 2019. The data collection tool was a researcher-made questionnaire and then analyzed by SPSS21 software.

Results Out of 1300 cases, 58.4% were due to accident, 36.9% to dispute and 4.7% were due to work accident. 959 (73.8%) were male and the rest of them were female. The highest frequency in the age group of 15-20 years was 19.4%. Of all clients, 9.2% had a disability and 90.8% had no disability. 35.1% had referred once and 64.9% had referred twice or more than twice. 26.4% of the clients were less than one month old and 73.6% were more than one to 24 months old for follow-up.

Conclusion Due to the results of the study and the low level of organ failure and the possibility of diagnosing it in the initial referrals, the number of referrals and a follow-up period of clients can be significantly reduced; As a result, it will save time and energy for clients, forensic medicine and speed up the proceedings.

Keywords Disability, Number of referrals, Follow-up period, Forensic medicine.

*Citation Links

[1] American Medical Association. Guides to the evaluation of permanent impairment. 6th ed. Chicago. [2] Comparison of permanent impairment measuring methods. [3] psychosocial problems of clients suffering from burn deformities. [4] Epidemiological study of trauma – related lower limb amputees: A single center 10 year experience, Injury. [5] The Study Of Cyclist Situation Died Owing To Road Accidents Referred To Legal Medicine Center-Sari, 2003. Scientific Journal Of Forensic Medicine Fall 2004. [6] Epidemiological study of trauma and its injuries on persons refer to Hamedan Legal Medicine Center since 1381. [7] One Year Study of the Member of the Lower Extremities Due to Injury of Traffic Accidents Referred to the Kerman Legal Medicine Center. [8] Malpractice cases of anesthesiology leading to death or impairment referring to Shiraz forensic medicine commissions during 2006-2011. [9] schedule for rating permanent disabilities, 1st ed. California. [10] The one year study of reasons of rereferrals from judicial authorities to legal medicine centers in Hamadan Legal Medicine Center in 2006-2007. [11] Civil Liability Law, approved by the Shura Council. [12] Islamic Penal Code: Generalities - Limits - Retribution – Diyat. [13] Disability and handicap 5 years after a head injury: a population-based study. Journal of Clinical Epidemiology. [14] Winterfield KM Head injury outcome up to ten years later. [15] Functional outcome in trauma patients with spinal injury.

"بررسی میزان بروز نقص عضو در معاینات سرپایی ارجاعی به پزشکی قانونی شهرستان بویراحمد و راهکار حقوقی در جهت کاهش مراجعات"

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۲۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۱۶

*نویسنده مسئول:

varinasab.f@gmail.com

مقدمه

سالانه تعداد زیادی از افراد در اثر حوادث گوناگون از جمله سوانح رانندگی، حادثه کار و نزاع درگیر آسیب‌های بدنی، غیبت از کار، مشکلات نگهداری و نیاز به مراقبت پرستاری، مشکلات خانوادگی و در پاره‌ای از موارد نقص عضو دائمی می‌شوند [۱]. نقص عضو عبارت است از دست دادن یک عضو یا قسمتی از آن و یا از دست دادن کارایی عملکرد یک دستگاه به صورت دائم [۲]. ناتوانی دائمی شامل نقص عضو و اثر آن در زندگی فردی، اجتماعی و شغلی افراد می‌باشد [۱]. در مطالعه رشیدی و همکاران (۲۰۰۱) ۴۵٪ افراد مورد مطالعه، مشکلات اجتماعی را با شدت زیاد تجربه کرده بودند [۳]. یاشار نیز در بررسی اپیدمیولوژی مربوط به آسیب‌های نقص عضو نشان داد ۶۸٪ از بیماران مورد مطالعه، دچار اختلالات روان‌شناختی شده بودند [۴]. بعد دیگری که در این مسئله حائز اهمیت است، قوانین مدنی جمهوری اسلامی ایران و تبعات حقوقی نقص عضو می‌باشد که بعضی مواقع فرد خاطی ملزم به پرداخت هزینه‌های زیادی به عنوان دیه، ارش و یا سایر موارد می‌باشد.

به‌طورکلی ارزیابی نقص عضو و ناتوانی دائمی با هدف تعیین قابلیت اشتغال یا تعیین غرامت، یکی از دغدغه‌های تمام جوامع صنعتی و در حال توسعه است [۵] که گاهی برای اثبات آن وقت و هزینه زیادی در پزشکی قانونی صرف می‌گردد.

در حال حاضر بسیاری از پرونده‌های پزشکی قانونی بعلت صدمات وارده و دوره طولانی التیام، تحت عنوان معاینه مجدد پیگیری می‌شوند و بالطبع این پرونده‌ها در حوزه قضایی نیز همچنان بدون امکان صدور رأی قاضی مفتوح باقی می‌مانند. این در حالی است که در نهایت بیش از ۹۰٪ این پرونده‌ها در نهایت بدون نقص عضو و صرفاً با ذکر صدمات اولیه که دارای دیه و ارش مشخص می‌باشند خاتمه می‌یابند. طبق تعریف فعلی، نقص عضو باید عارضه‌ای دائمی و ماندگار در عملکرد روزانه فرد ایجاد کند، ولیکن کارشناسان پزشکی قانونی بعلت تحت فشاربودن از نظر مختومه کردن سریع‌تر پرونده، در زمانی کوتاه‌تر، نسبت به تعیین نقص عضو اقدام می‌کنند.

شاهد این مدعا این است که در برخی موارد که پس از مدتی و به عللی دیگر پرونده مجدداً مورد بررسی قرار می‌گیرد مشاهده می‌شود که نقص عضو اعلام‌شده یا بسیار کمتر شده‌است و یا کاملاً رفع گردیده که این با اصول تعیین نقص عضو مغایرت دارد.

کامروز امینی MD

مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، سازمان پزشکی قانونی کشور، یاسوج، ایران.

جعفر فراست PhD

حقوق کیفری و جرم‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

فاطمه یاری‌نسب* MSc

مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، سازمان پزشکی قانونی کشور، یاسوج، ایران.

چکیده

مقدمه: یکی از معضلات پزشکی قانونی مراجعه مکرر افراد در معاینات سرپایی می‌باشد که یک جنبه از این مراجعات برای ارزیابی نقص عضو و ناتوانی دائمی می‌باشد، این مطالعه با هدف بررسی میزان بروز نقص عضو در معاینات سرپایی ارجاعی به پزشکی قانونی شهرستان بویراحمد و ارائه راهکار حقوقی در جهت کاهش این مراجعات انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش توصیفی مقطعی، پرونده همه مصدومینی که جهت بررسی میزان صدمه ناشی از حوادث در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۸ به پزشکی قانونی مراجعه کرده بودند به صورت تمام شماری مورد بررسی قرار گرفت. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه پژوهشگر ساخته بود. داده‌ها در این پژوهش توسط نرم‌افزار SPSS21 تجزیه و تحلیل شد و سطح معناداری $p < 0.05$ در نظر گرفته شد.

نتایج: از ۱۳۰۰ پرونده مورد بررسی ۵۸/۴٪ به علت تصادف، ۳۶/۹٪ نزاع و ۴/۷٪ نیز به علت حادثه کار مراجعه کرده‌بودند. ۹۵۹ نفر (۷۳/۸٪) مرد و بقیه زن بودند. بیشترین فراوانی در گروه سنی ۱۵-۲۰ (۱۹/۴٪) بود. از کلیه مراجعین ۹/۲٪ دچار نقص عضو و ۹۰/۸٪ هم بدون نقص عضو بودند. ۳۵/۱٪ یک بار و ۶۴/۹٪ دو بار یا بیشتر مراجعه کرده بودند. ۲۶/۴٪ از مراجعین کمتر از یک ماه و ۷۳/۶٪ نیز بین ۱ تا ۲۴ ماه پیگیری پرونده‌های شکایت خود بودند.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج مطالعه و سطح پایین میزان نقص عضو و امکان تشخیص آن در مراجعات اولیه، می‌توان تعداد مراجعه و مدت پیگیری مراجعین را به حد قابل ملاحظه‌ای کاهش داد؛ در نتیجه موجب صرف وقت و انرژی کمتر برای مراجعین، پزشکی قانونی و تسریع در امر دادرسی خواهد شد.

کلید واژگان: نقص عضو، تعداد مراجعات، مدت پیگیری، پزشکی قانونی

بیشترین فراوانی سنی به ترتیب گروه سنی ۲۰-۱۵ سال ۲۵۲ نفر (۱۹/۴ درصد)، بالای ۴۵ سال ۲۳۶ نفر (۱۸/۲٪)، ۳۰-۲۶ سال ۲۲۹ نفر (۱۷/۶٪)، ۲۱-۲۵ سال ۱۵۹ نفر (۱۲/۲٪)، ۳۵-۳۱ سال ۱۵۹ نفر (۱۲/۲٪)، ۴۰-۳۶ سال ۱۵۰ نفر (۱۱/۵٪)، ۴۵-۴۱ سال ۱۱۵ نفر (۸/۸٪) گزارش شد. از کلیه مراجعین ۱۲۰ نفر (۹/۲٪) دچار نقص عضو شده- بودند حال آنکه ۱۱۸۰ نفر (۹۰/۸٪) بدون نقص عضو بودند. ۸۶/۳٪ (۱۱۲۲ نفر) از مراجعه کنندگان ضرب و جرح ناشی از حوادث داشتند و ۱۳/۷٪ نیز بدون ضرب و جرح بودند. از نظر تعداد مراجعه افراد به پزشکی قانونی، ۴۵۶ نفر (۳۵/۱٪) یک بار و ۶۴/۹٪ (۸۴۴ نفر) دوبار یا بیش از دو بار مراجعه کرده بودند (جدول شماره ۱). از نظر مدت پیگیری نیز ۳۴۳ نفر (۲۶/۴٪) از مراجعین کمتر از یک ماه و ۹۵۷ نفر (۷۳/۶٪) بیشتر از یک ماه تا حداکثر ۲۴ ماه برای پیگیری مراجعه کرده بودند (جدول شماره ۲).

جدول ۱: تعداد و درصد مراجعه افراد به پزشکی قانونی شهرستان بویراحمد در نیمه نخست ۱۳۹۸

مراجعه	تعداد	درصد
یک بار	۴۵۶	۳۵/۱
دوبار	۴۸۱	۳۷
سه بار	۱۸۶	۱۴/۳
چهار بار	۹۵	۷/۳
پنج بار	۵۳	۴/۱
شش بار	۱۶	۱/۲
هفت بار	۱۰	۰/۸
هشت بار	۲	۰/۲
نه بار	۱	۰/۱
جمع کل	۱۳۰۰	۱۰۰

جدول ۲: مدت زمان پیگیری مراجعان پزشکی قانونی شهرستان بویراحمد در نیمه نخست ۱۳۹۸

مراجعه	تعداد	درصد
ماه کمتر از یک	۳۴۳	۲۶/۴
بین ۱ تا ۴ ماه	۵۴۸	۴۲/۲
بین ۴ تا ۸ ماه	۱۹۸	۱۵/۲
بین ۸ تا ۱۲ ماه	۱۶۲	۱۲/۵
بین ۱۲ تا ۱۶ ماه	۳۵	۲/۷
بین ۱۶ تا ۲۰ ماه	۱۰	۰/۸
بین ۲۰ تا ۲۴ ماه	۴	۰/۳
جمع کل	۱۳۰۰	۱۰۰

به طور کلی مراجعات مکرر برای هر سه گروه درگیر در ماجرا یعنی ارباب رجوع، پزشکی قانونی و مراکز ارجاع دهنده ناخوشایند است. این فرآیند از دید ارباب رجوع اتلاف وقت و باز ماندن از کار روزانه، تحمیل هزینه‌های اضافی جهت رفت و آمد و تعرفه‌های پرداختی است. از منظر پزشکی قانونی تحمیل بار کاری اضافی به کارکنان، ابراز عدم رضایت مندی مراجعین، متهم شدن کارشناسان به بی‌توجهی و کم‌کاری و در حوزه مراکز ارجاع دهنده افزایش حجم کاری، تراکم پرونده‌ها، کاهش کیفیت کار و متهم شدن مسئولین به قصور و کاغذبازی از سوی ارباب رجوع ماحصل ارجاعات مکرر می‌باشد. ارائه راهکارهای عملی جهت کاهش مراجعات مکرر در سه حوزه فوق، اهدافی مثل کاهش اطلاع دادرسی، خدمات‌رسانی بهتر، کاهش بارکاری، عدم تحمیل هزینه اضافی به ارباب رجوع و جلوگیری از هدررفت وقت آن‌ها خواهد داشت.

لذا با توجه به این‌که در پزشکی قانونی پرونده‌های ضرب و جرح ناشی از حوادث مختلف، پیگیری پرونده‌های مذکور و انجام معاینه مجدد بر اساس وضعیت بهبودی و نقص عضو احتمالی انجام می‌گیرد و این امر خود موجب فرایند طولانی در امر دادرسی و صدور رأی قاضی پرونده می‌گردد، در این پژوهش به منظور تعیین میزان بروز نقص عضو در معاینات سرپایی ارجاعی به پزشکی قانونی شهرستان بویراحمد و ارائه راهکار حقوقی در جهت کاهش مراجعات، برای کاهش اطلاع دادرسی در تصادفات، نزاع و حادثه کار در شهر یاسوج، پرونده‌های مربوطه طی ۶ ماه نخست ۹۸ مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روش‌ها

این تحقیق در قالب توصیفی مقطعی و با هدف بررسی میزان بروز نقص عضو در صدمات مختلف و امکان پیش‌بینی وضعیت بهبود نهایی این عوارض در مراجعات اولیه به پزشکی قانونی شهرستان بویراحمد در ۶ ماهه نخست ۹۸ طراحی شد. مصدومینی که جهت بررسی میزان صدمه ناشی از حوادث شغلی، نزاع و تصادف در طی ۶ ماهه اول سال ۹۸ به پزشکی قانونی شهرستان بویراحمد مراجعه کرده بودند (۱۳۰۰ نفر) جامعه آماری این مطالعه را تشکیل می‌دادند. روش نمونه‌گیری، تمام‌شماری بوده و مصدومینی که پرونده پزشکی آنها کامل نبود از مطالعه خارج شدند. اطلاعات از پرونده افراد با استفاده از یک فرم مشتمل بر اطلاعات شخصی و جمعیت‌شناختی همراه با سؤالات مربوط به میزان صدمه، تعداد مراجعه و مدت پیگیری جمع‌آوری شد. داده‌ها با نرم افزار SPSS21 و با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی، درصد) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج

از ۱۳۰۰ پرونده واجد شرایط بررسی شده در نیمه نخست ۹۸، ۵۸/۴٪ (۷۵۹ نفر) به علت تصادف، ۳۶/۹٪ (۴۸۰ نفر) به علت نزاع و ۴/۷٪ (۶۱ نفر) نیز به علت حادثه کار مراجعه کرده بودند. ۹۵۹ نفر (۷۳/۸٪) مرد و مابقی زن بودند (۲۶/۲٪).

بحث

از ۱۳۰۰ پرونده نقص عضو در ۶ ماهه اول سال ۹۸، ۵۸/۴٪ به علت تصادف، ۳۶/۹٪ به علت نزاع و ۴/۷٪ نیز به علت حادثه کار بودند. در ۷۳/۸٪ پرونده‌ها شاکي مرد و مابقی (۲۶/۲٪) مربوط به مراجعان زن بود. بیشترین فراوانی سنی در گروه سنی ۲۰-۱۵ با تعداد ۲۵۲ نفر (۱۹/۴٪) گزارش شد. در پژوهشی که توسط افضلی و قلعه‌ای‌ها (۱۳۸۱) انجام شد، بیشترین مراجعه مربوط به مردان و بیشترین فراوانی سنی مربوط به افراد ۲۹-۲۰ سال بود [۶].

بر اساس نتایج به‌دست‌آمده ۹۰/۸٪ افراد مورد مطالعه بدون نقص عضو بودند. ۶۴/۹٪ پرونده‌ها بیشتر از دو بار و ۷۳/۶٪ آن‌ها نیز در فواصل زمانی دو تا ۲۴ ماه به پزشکی قانونی مراجعه کرده‌بودند. هرچند مطالعاتی در زمینه نقص عضو انجام گرفته‌است [۷، ۸، ۵، ۹]، اما در مورد میزان مراجعه مجدد و راه‌های کاهش این مراجعات به پزشکی قانونی مطالعات بسیار محدود است. کاظمی فر و انصاری (۲۰۱۰) در خصوص علل ارجاع مجدد مراجعین سرپایی از سوی مراجع قضایی، اظهار تألم و تقاضای معاینه مجدد را شایع‌ترین عامل مراجعه دانستند [۹]. در تبیین این موضوع می‌توان گفت در مصدومین مختلف ناشی از حوادث متفاوت، میزان بروز نقص عضوی که علت اصلی پیگیری و بازماندن پرونده‌های پزشکی قانونی می‌اشد، بسیار پایین است و در مواجهه با این وضعیت می‌توان پس از صدور گواهی اولیه نسبت به صدور حکم قضایی و جبران خسارت توسط شرکت‌های بیمه اقدام نمود.

پس از انجام امور مذکور، یک سال دیگر جهت انجام معاینه مجدد و بررسی صدمات وارده جهت ارزیابی نقص عضو احتمالی فرصت داده و در مورد پرونده‌هایی که بهبودی نقص عضو حاصل شده‌بود، نسبت به تکمیل مازاد خسارت وی و جبران مابقی خسارت وی اقدام شود. این اقدام علاوه بر این که موجب کاهش وقت و هزینه مراجعین، مجموعه قضایی و پزشکی قانونی می‌شود، موجبات کاهش اطلاع دادرسی می‌شود که یکی از چالش‌های حائز اهمیت در پرونده‌های قضایی و پزشکی قانونی است.

البته در بعضی موارد که میزان نقص عضو تا پایان دوره درمان مشخص نمی‌شود، راه‌حل‌های مشابهی اتخاذ شده‌است. از جمله در برخی پرونده‌های اطفال که هنوز مسیر رشد و نمو کودک نهایی نشده، در انتهای نظریه و پس از ذکر همه صدمات و عوارض فعلی اعلام می‌گردد: اعلام نظر در خصوص برخی عوارض احتمالی بر روی تکلم و سایر توانایی‌های کودک در حال حاضر مقدور نمی‌باشد و لازم است مدتی دیگر (مثلاً سه سال) جهت بررسی عوارض احتمالی مجدد معرفی گردد [۱۰]. در این وضعیت پرونده در خصوص صدمات فعلی تعیین خسارات و رای قاضی صادر می‌شود و در خصوص موارد احتمالی، مفتوح مانده و صاحب پرونده می‌تواند در صورت وجود عوارض، سه سال دیگر در این خصوص درخواست بررسی و اعلام نظریه تکمیلی نماید.

همچنین با توجه به فراز آخر ماده ۵ قانون مسئولیت مدنی که بیان می‌دارد «اگر موقع صدور حکم، تعیین عواقب صدمات بدنی به طور تحقیق ممکن نباشد، دادگاه از تاریخ صدور حکم تا دو سال حق تجدید نظر نسبت به حکم خواهد داشت» [۱۱]، امکان بررسی مجدد عوارض وجود دارد.

در خصوص برخی از ضربات [۱۲، ۱۳] و آسیب‌های وارده به ستون فقرات و نخاع [۱۴، ۱۵] جهت اظهار نظر قطعی پزشکی نیاز به گذشت زمانی طولانی می‌باشد.

بنابر مطالب ارائه شده در جهت رفع مشکل و به منظور کاهش قابل توجه اطلاع دادرسی ناشی از حذف معاینه مجدد و پیگیری عوارض صدمات در پزشکی قانونی پیشنهاد می‌شود کلیه صدمات وارده که تأیید و تثبیت شده را در گواهی اولیه اعلام نموده و قاضی پرونده نسبت به صدور رای در خصوص صدمات فعلی اقدام نماید. ولیکن به منظور جلوگیری از تضییع حقوق افراد، فرصتی را برای معاینه مجدد (مثلاً یک سال دیگر) در مواردی که شک به بروز نقص عضو وجود دارد برای فرد باقی گذاشته و در صورتی که فرد پس از یک سال مدعی وجود نقص عضو ناشی از صدمات قبل باشد، با درخواست شخصی و ذکر سابقه خود به پزشکی قانونی مراجعه و پزشکی قانونی نیز در صورت وجود نقص عضو که (قاعدتا موارد بسیار اندکی باید باشد) نسبت به اعلام آن به قاضی محترم پرونده اقدام نماید.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج مطالعه حاضر و سطح پایین میزان نقص عضو و امکان تشخیص آن در مراجعات اولیه، می‌توان تعداد مراجعه و مدت پیگیری مراجعین را به حد قابل ملاحظه‌ای کاهش داد؛ که در نتیجه موجب صرف وقت و انرژی کمتر برای مراجعین، پزشکی قانونی و تسریع در امر دادرسی خواهد شد.

محدودیت‌ها

محدودیت مطالعه حاضر در بررسی مدت پیگیری مراجعین می‌تواند باز بودن پرونده‌های جامعه آماری باشد که نمونه آماری را کمتر از واقعیت نشان می‌داد. از دیگر محدودیت‌های این پژوهش کمبود تحقیقات گذشته در خصوص این موضوع و عدم امکان مقایسه با مطالعات قبلی بود. پیشنهاد می‌شود انجام مطالعاتی با حجم نمونه‌های مختلف در دیگر ادارات پزشکی قانونی کشور نیز انجام گردد.

منابع

1. American Medical Association. Guides to the evaluation of permanent impairment. 6th ed. Chicago: AMA; 2007.
2. Ghasemi M., Alishiri Gh. H., Rezaee M., Keshavarz H., Izadi M., Ghanjal A.. Comparison of permanent impairment measuring methods . J Mil Med. 2010; 12 (1) :13-18.
3. Rashidi Nejad M., Karimi A., Jafarpour M., Mahmoudi M. psychosocial problems of clients suffering from burn deformities. IJN.2001;13(26) :44-49.

4. E.Yaşar,etal .,Epidemiologi cdataoftrauma – relatedlower limbamputees: Asinglecenter10 yearexperience, Injury (2016).
5. Pourhossein M., Saeed Hosseini A., Babaei M. The Study Of Cyclist Situation Died Owing To Road Accidents Referred To Legal Medicine Center-Sari, 2003. Scientific Journal of Forensic Medicine Fall 2004; 10(35): 132-136.
6. Afzali S., Ghleiha A. Epidemiological study of trauma and its injuries on persons refer to Hamedan Legal Medicine Center since 1381. Sci J Forensic Med. 2006; 12 (2) :73-78.
7. Ghadipasha M, Salari A, Zarenezhad M, Dehghanpour N K, Gharedaghi J. One Year Study of the Member of the Lower Extremities Due to Injury of Traffic Accidents Referred to the Kerman Legal Medicine Center. Sci J Forensic Med. 2013; 19 (4 and 1) :215-220.
8. Bastani M, Hejazi A, Zarenejad M, Shahriary S, Sahmeddini M A. Malpractice cases of anesthesiology leading to death or impairment referring to Shiraz forensic medicine commissions during 2006-2011. RJMS. 2014; 21 (122) :61-67.
9. Lynnhoch A. schedule for rating permanent disabilities, 1st ed. California: state of California, 2005; 1-2.
10. Kazemifar A., Ansari M. The one year study of reasons of rereferrals from judicial authorities to legal medicine centers in Hamadan Legal Medicine Center in 2006-2007. Sci J Forensic Med. 2010;15(4):257-0.
11. Civil Liability Law, approved by the Shura Council, approved on 7/2/1339.
12. Islamic Penal Code: Generalities - Limits - Retribution - Diyat - Approved 1/2/1392, Edited by Jahangir Mansour, Tehran: Didar, 1397.
13. Masson F, Vecsey J, Salmi LR, et al. Disability and handicap 5 years after a head injury: a population-based study. Journal of Clinical Epidemiology 1997; 50: 595-601.
14. Rappaport M, Herrero-Backe C, Rappaport ML, Winterfield KM Head injury outcome up to ten years later. Arch Phys Med Rehabil. 1989 Dec; 70(13): 885-92.
15. Akmal M, Trivedi R, Sutcliffe J. Functional outcome in trauma patients with spinal injury. Spine. 2003 Jan 15; 28(2): 180-5.